

ГИМНАЗИЈАЦ

Лист Гимназије Приштина
у Лапљем Селу,
октобар 2013.

Бр. 1, поводом стогодишњице
постојања школе

НА ГАЗИ МЕСТАНУ

*Силни оклопници, без мане и страха,
Хладни к'о ваш оклоп и погледа мрка,
Ви јурнусте тада у облаку праха,
И настаде тресак и крвава трка.*

*Заљуљано царство сурвало се с вама.
Кад олуја прође врх Косова равна,
Косово постаде непрегледна јама,
Костурница страшна и поразом славна.*

*Косовски јунаци, заслуга је ваша
Што посљедњи бесте. У крвавој страви,
Када труло царство оружја се маша,
Сваки леш је свесна жртва, јунак прави!*

*Данас нама кажу, деци овог века,
Да смо недостојни историје наше,
Да нас захватила западњачка река,
И да нам се душе опасности плаше.*

*Добра земљо моја, лажу! Ко те воли Данас,
тај те воли. Јер зна да си мати;
Јер пре нас ни поља ни кршеви голи
Не могаше другом свесну љубав дати.*

*И данас, кад дође до последњег боја,
Неозарен старог ореола сјајем,
Ја ћу дати живот, отаџбино моја,
Знајући шта дајем и зашто га дајем.*

Милан Ракић

Илустровани школски часопис Гимназије Приштина у
Лапљем Селу
“Гимназијалац”

Главни и одговорни уредник: проф. Зоран Ивић
Техничко уредништво: Драгана Васић и
Стефан Јовановић
Ликовни уредник: проф. Бобан Радовановић
Дизајн: Драгана Васић
Штампа: Еуро Принт - Лапље Село
Тираж: 200
Часопис је бесплатан

Драги читаоци,

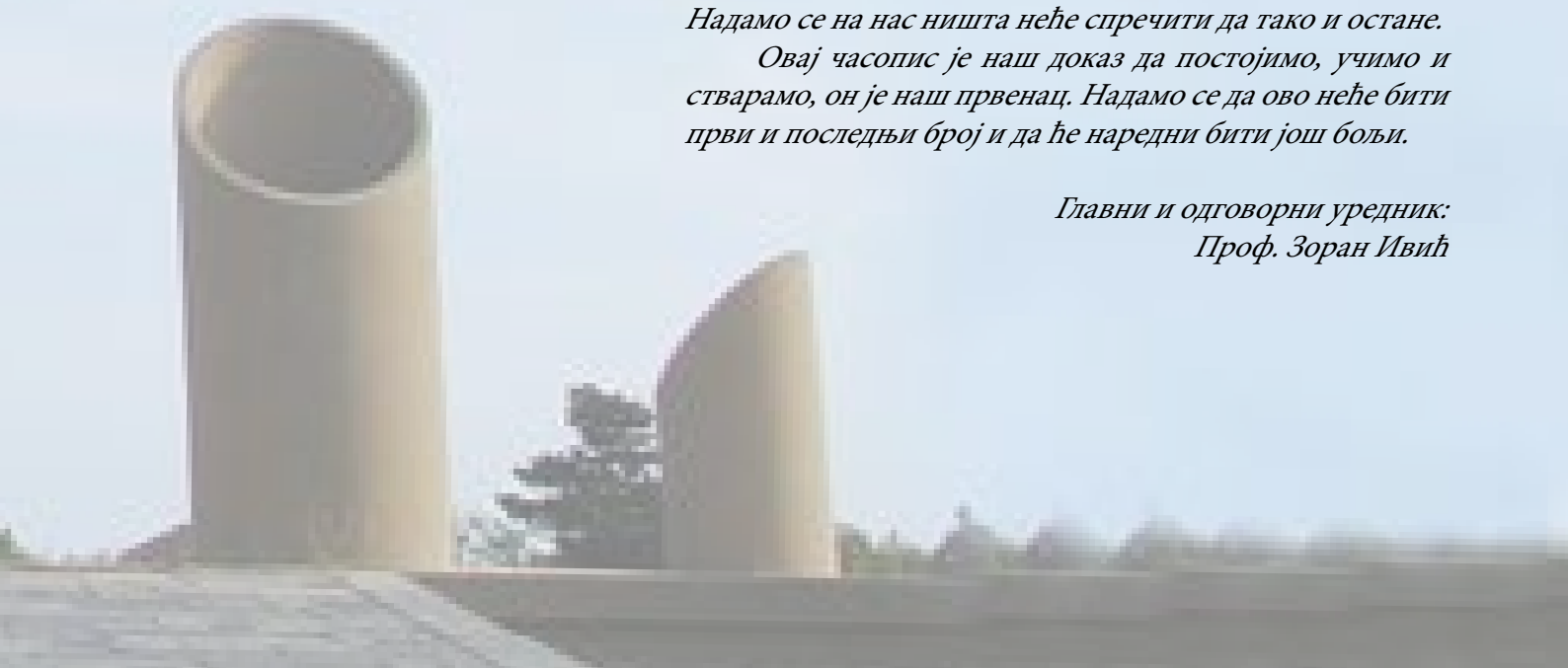
Велико нам је задовољство што можемо да вам се представимо, да вам покажемо шта знамо и умемо, мислимо и осећамо.

Наша школа је основана пре једног века указом краља Петра. Од тада до сада она је сведок бурних дешавања на овим просторима. О животу Срба на Косову и Метохији су сведочили, између осталих, и патријарх српски, господин Павле, тадашњи епископ рашко-призренски, песник Милан Ракић и комедиограф Бранислав Нушић, који су службовали у непосредној близини наше гимназије у Приштини. Ова је школа увек делила судбину свога народа, пролазила кроз разна искушења, суочавала се са разним тешкоћама, али је увек опстајала, чак и у овим најтежим временима.

Сада, под туђим кровом, у згради основне школе у Лапљем Селу, наша Гимназија наставља да прима ученике основних школа са централног Косова, пружа им знање и припрема их за даље школовање и живот. Свих ових година наши су ученици постизали значајне резултате у разним областима, али ми смо најсрећнији због тога што смо били са њима и помагали им док су постајали људи. Сви ми смо делили заједничку судбину, били смо тим. Надамо се на нас ништа неће спречити да тако и остане.

Овај часопис је наш доказ да постојимо, учимо и стварамо, он је наш првенац. Надамо се да ово неће бити први и последњи број и да ће наредни бити још бољи.

*Главни и одговорни уредник:
Проф. Зоран Ивић*

Интервју са директором Гимназије

Поводом стогодишњице школе Гимназија Приштина у Лапљем Селу разговарали смо са директором школе, Дејаном Денићем.

Ове године, 17. октобра, Школа слави стогодишњицу постојања. Реците нам нешто више о Гимназији.

„Гимназија је од 1999. године измештена из Приштине у Лапље Село и настава се од тада до данас одвија у згради основне школе „Миладин Митић“. Услови у којима Гимназија ради нису најсјајнији, нису најбољи у односу на оне услове које смо имали у Приштини.“

Колико дуго радите у овој школи?

„Ја сам од почетка у овој школи, откако се организовала настава, од 1999. године, тачније октобра месеца. Радио сам у Косовом Пољу. Истовремено сам радио и основној школи и у Гимназији, а од 2004. године сам само у Гимназији.“

Шта нам можете рећи о наставном кадру у школи? Да ли сте задовољни његовом стручношћу?

„Углавном. У Школи је заступљен стручни кадар у 90 % случајева, према томе, из тог разлога, сам задовољан, али, опет, свако од њих може да се потруди да да свој максимум.“

Колико ученика има ова школа и колико сте задовољни њиховим радом?

„Тренутно у Гимназији има 103 ученика, у осам одељења и досадашњи резултати показују да су добра деца, да кажем тако, тј. постижу добар успех.

У главном су одлични, врло добри у мањем броју су добри. До ове школске године нисмо имали на крају довољних.“

Јесу ли Ваши ученици учествовали на такмичењима и какви су њихови успеси?

„На такмичењима има доста запажених резултата, наши ученици су учествовали на републичким такмичењима и остварили су запажен пласман. Имамо ученицу која је била високо пласирана на републичком такмичењу из биологије, такође, из историје имамо једну освојену трећу награду. На регионалним такмичењима освајали смо прва места. Такође смо имали успеха у екипном спорту, тачније, наш одбојкашки клуб је био на републичком такмичењу и заузео 6. место.“

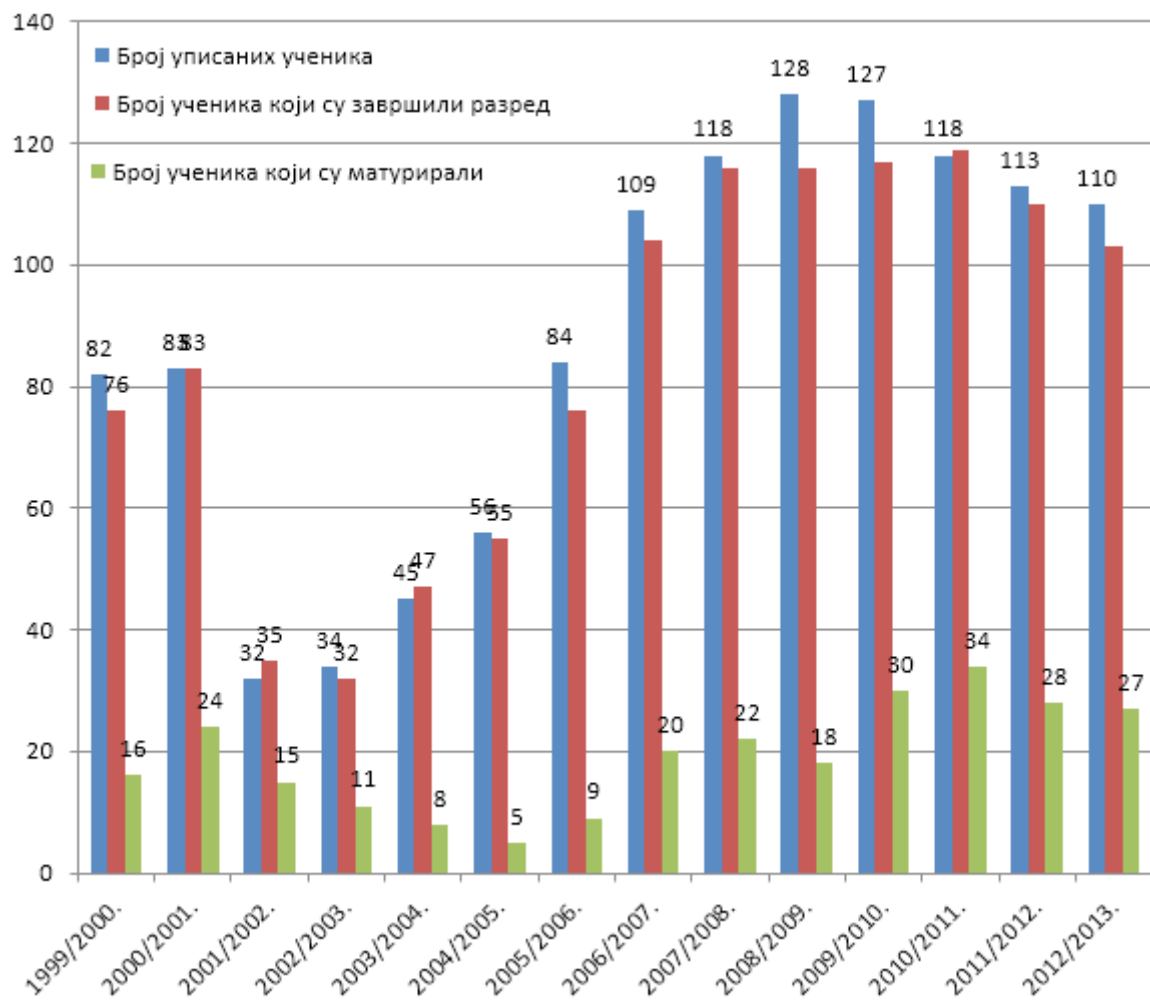
Каква је сарадња са директорима других школа?

„Ми смо сви овде упућени да сарађујемо једни са другима, онако како је одређено законом. Остварујемо сарадњу онако како Закон о средњем образовању предвиђа.“

За крај, шта бисте поручили ученицима ове школе

„Па, пошто су изабрали Гимназију, ја мислим да је њихово опредељење добро, односно најбоље могуће и да ће у Гимназији стећи најадекватније образовање, што ће им помоћи у будућем школовању и животу уопште. Желим да им кажем да верују у себе и да се максимално залажу да постигну најбоље резултате, и у школи а и ван ње.

Интервју водио: Стефан Јовановић, IV2

Табела која приказује број ученика који су уписали, завршили разред и матурирали са позитивним успехом у Гимназији Приштина у Лапљем Селу од школске 1999. год. до 2013. год.

Зграда основне школе “Миладин Митић” у Лапљем Селу у којој је смештена Гимназија од 1999. године, после измештања из Приштине

ГИМНАЗИЈА КРОЗ ВЕКОВЕ

Још давне 1893. године бива основана дворазредна српска гимназија у Проштини. Наиме, убрзо након отварања српског краљевског конзулата у тада неослобођеној Приштини јавља се идеја отварања првог разреда гимназије као продужени пети разред основне школе. О овом догађају детаљно нам пише и Бранислав Нушић, у књизи „Косово, опис земље и народа“, који се лично залаже за напредак овог разреда. Улазак победоносне српске војске у Приштину 22. октобра 1912. године и ослобођење Косова и Метохије у првом балканском рату отворили су ново поглавље у историји овог поднебља.

Зграда у билизини Сахат куле

Указ о оснивању Гимназије, прве српске средњошколске установе на простору Косова, краљ Петар I Карађорђевић потписао је 17. октобра 1913. године. Поводом тога на приштинским улицама је настало народно весеље. Свирао је војни оркестар и прочитан је краљев Указ. За првог директора постављен је Милан Карић.

Нажалост, 1914. године почиње Први светски рат. Све до повлачења српске војске преко Косова и Албаније 1915. године приштинска гимназија је успевала да одржава наставу и поред ратних немира. Тада је већина ученика и професора, уместо у школу, отишла у борбу. Уласком бугарских окупационих трупа у град, гимназијско звоно је утихнуло.

Одмах након завршетка овог тешког страдања целог народа, ослобођењем домовине и школа наставља са радом. У периоду затишја она јача, расте и напредује. Одлучено је да се згради нова зграда достојна гимназије, па се тако 1939. поставља камен темељац.

1941. саграђена је једна од најлепших гимназијских зграда јужне Србије. Зграда „Српске реалне гимназије“.

Међутим, мир на Балкану, по правилу, траје јаку кратко. Узлазну путању приштинске гимназије, као и целог народа прекида улазак трупa немачког окупатора 10. априла 1941. године. Тада потпуно престаје настава на српском језику и почиње на албанском. Храброшћу и сталном жељом за слободом Приштана поново бива ослобођена 19. новембра 1944. године и наставља се настава на оба језика.

1957. године школа добија име „Иво Лола Рибар“, које се 1992. мења у „Прва приштинска гимназија“. Наш часопис „Гимназијалац“ настаје први пут под именом „Хоризонти“, 1957. године, у коме су тадашњи ученици објављивали своје радове, истраживања и успехе.

Деловање албанског сепаратизма испољило се и оставило утицаја и на Гимназију. Дошло је до демонстрација, писања парола, претњи, уништавања школског инвентара, бојкота наставе, једнонационалног тровања. Све ово доводи до обуставе наставе 1991. године.

24. март 1999, бомбардовање.

Данас се ова, некада најугледнија школа, са бурном историјом иза себе, налази под кровом основне школе „Миладин Митић“ у Лапљем Селу. Броји 103 ученика у 8 разреда и подељена је на два смера:

Природно-математички и друштвено-језички.

И поред свих недаћа она Гимназија је истрајала. Након протеклих сто година још увек у свој загрљај прима све оне жељне знања.

Драгана Васић, IV/2

Прва зграда Гимназије

Ослобођење Приштине

До Балканских ратова територија Косова је била под турском влашћу. Први пут у историји Балкана иступили су заједно Срби, Црногорци, Грци и Бугари против једног непријатеља. То није био некакав освајачки рат, него чисто дело ослобођења својих сународника. Србија се за овај рат одлично спремила. Војни, људски материјал био је одличан. То је наш сељак, издржљив, смотрен, задовољан малим, добро опремљен и с разумевањем и љубављу упућен у значај целе акције, коју је и сам знао, па и разумео.

Србија је мобилисала око 400.000 војника. Нарочито је сјајан био официрски кор: пун одушевљења, жељан великих подвига, спреман за највећа пожртвовања. Свет је био начисто да се у рат улази са најтежом дилемом: не успети, па тим сахранити целу будућност ослободитељске Србије, или успети, па тим створити нове услове за даљи рад и окајати све раније погрешке. Српска војска, откад постоји, није сигурно никад била у бољем стању. Српска војска је била подељена у три армије. Трећа армија на челу са ђенералом Божидаром Јанковићем имала је за правац деловања Косово.

„На улазу у Косово наилазимо на Србе становнике, како плачу од одушевљења. Од када је Србија мобилисана, Арнаути су се бојали да их дирају. Српска победа на Косову јамчи потпуно наше ослобођење. Нема те силе која ће више моћи потиснути Србе са Косова.“

О историјском догађају доласка српске војске на Косово поље Милан Ракић сведочи “Приштина неће видети свечанији дан од овога дана. На челу штаба јаше на коњу седи ђенерал, у чијој су пратњи, између осталих, и Милан Ракић, добровољац, дипломата, песник песме „На Газиместану“. На челу штаба војна музика, а за штабом ордонанси и војска. Све живо је изашло да дочека и поздрави српску војску.”

Тада су према сведочењу поново изговорени стихови његове песме „На Газиместану“, као и више пута раније када је био конзул у Приштини и са пријатељима долазио на Косово поље. „Јуче, уторник, на челу једне колоне уђох у Приштину. Још сад не могу да се стишам и да мирно пишем о свему што се за ово неколико дана догодило. Главно је да је све било добро и да је Косово ослобођено.“

Проф. Јелена Петровић

Орден за храброст Милош
Обилић

Патријарх Павле

„Ја сам са села родом. Ја сам рођен 1914, аутомобила тада није било. Били су коњи, кола, али то се није могло тако често користити. Човек је морао навикнути на пешачење. Родитељи су ми рано умрли, па сам одрастао код тетке, њене кћери и зета и са њима ишао на рад. Као богослов и студент, кад дођем лети кући одмах мотика у шаке, настаје прашење кукуруза и тако редом. Како сам растао тако сам улазио у послове, а када сам стасао, стигао сам и до орања. Ја сам иначе по природи био слабачак. Чуо сам да су ми као детету још у повијама били упалили свећу, мислећи да сам умро, али сам ипак преживео...”

За време школовања становао је код стрица и код стрине, који су имали осморо деце. Гојко је био једанаести у породици. Сви су живели скромно и солидарно. Гојкову пажњу су тада највише привлачиле природне науке, а из веронауке је имао-двојку! У Београд је дошао 1936. године, где је уписао Богословски факултет. Гојко је одлучио да се посвети и студијама медицине.

Жеља му је била да буде и свештеник и лекар, да лечи и душу и тело. Но, рат и прилике које су наступиле осујетили су његове намере.

Током 1944. запослио се као вероучитељ и васпитач у дому за децу избеглу из Босне у Бањи Ковиљачи. Када је децу изводио на реку, један дечак је почео да се дави и Гојко је скочио у хладну воду да му помогне. Убрзо се тешко разболео на плућима и лекари су веровали да је туберкулоза предвиђајући му још три месеца живота. Тада је отишао у манастир Вујан и успео је да се излечи од ове болести. У знак захвалности изрезбарио је и поклатио манастиру дрвени крст са распећем. Гојко је тада био искушеник и једини међу братством који је имао завршен Богословски факултет. За свога духовника је изабрао јеромонаха Макарија Миловановића. Гојко је замонашен у манастиру Благовештењу 1948. године и добио име Павле (грчки Paulus-мали човек, према хришћанском значењу-мали пред Богом). Замонашио га је његов духовник Макарије.

Изабран је за епископа рашко-призренског 29. маја 1957. године, а посвећен је 21. септембра 1957. године, у београдској Саборној цркви. Као епископ рашко-призренски сведочио је у Уједињеним нацијама пред многобројним државницима, о страдању српског народа на Косову и Метохији. Имајући у виду заслуге патријарха српског Павла на научном богословском пољу, Богословски факултет Српске православне цркве у Београду, доделио му је 1988. године звање почасног доктора богословља. За патријарха Српске православне цркве изабран је 1. децембра 1990. Сутрадан, 2. децембра, устоличен је у Саборној цркви у Београду. Избор је обављен за живота претходног патријарха, Германа, и без његове сагласности.

„Моје су снаге слабе, то сви знате. Ја се у њих не надам. Надам се у вашу помоћ, кажем и понављам, у помоћ Божију којом ме је Он и до сада држао. Нека буде Богу на славу и на корист Његовој цркви и нашем напаћеном народу у ова тешка времена. Ми немамо никакав програм патријаршијске делатности, наш програм је Јеванђеље Христово.”

Касније је о том избору за патријарха рекао: „Нисам очекивао, још мање желео.” У манастиру Пећка патријаршија је 22. маја 1994. године уведен у трон пећких патријарха.

У патријаршијском двору наставио је да живи као у било којој монашкој келији у Патријаршијском двору, код Саборне цркве, изабрао је најмању собу: “Широка само два метра, таман колико да се кревет углави између два зида, изнад кревета у облику ћириличног слова Постављена је даска која је служила као полица на којој би се одложиле књига, наочаре, чаша за воду или нека друга приручна стварчица. Ту је још један стари орман, једна столица и сеф. Сматрао је да му више ништа није потребно. Остали део великог патријаршијског стана користио је за пријем гостију.

Патријарх Павле

КОСОВСКИ БОЖУР

Божури (*Raeonia* L.) су вишегодишње зељасте или полудрвенасте биљке, широко распрострањене у Азији, јужној Европи и Северној Америци. Територију Србије настањује 5 врста дивљих божура. Једна од њих је *Raeonia peregrina*, позната као „косовски божур“.

Косовски божур је распрострањен на Балканском полуострву, у Влашкој, Добруци, Румелији, Криту и Малој Азији (Блечић, 1972). У Србији га највише има на Косову (одатле му и назив „косовски божур“) и у источној Србији. Најпознатији локалитети на Косову су Газиместан, Грмија и Грачаница, док су у источној Србији то Кучајске Планине, Сува Планина, Стара Планина и околине Пирота и Димитровграда. Типично станиште су му светле термофилне храстове шуме, шибљаци и ливаде.

Главна препознатљива одлика косовског божура су појединачни, крупни цветови јарко црвене или црвено-розе боје. Стабло му је подземно, кртоласто и задебљало и на њему се налазе двојно, тројно или вишеструко дељени наизменично расоређени листови. Плод му је у облику мешка са већим бројем крупних семенки. Цвета у рано пролеће, у периоду од марта до маја.

Косовски божур је познат и по неким својим лековитим својствима, због којих се често користи првенствено у „народној“ медицини. Највише се користи корен који у себи садржи танине, етарска уља, масти и неке алкалоиде. Осим њега за лечење се користе и цвет, плод и семе. Лековита својства косовског божура се највише користе за лечење различитих нервних болести, упале жучних и мокраћних канала.

Међутим, код примене косовског божура у лечењу треба бити опрезан, с обзиром да његова лековита својства нису још увек потпуно испитана, па су зато тровања њиме врло честа. Да је потенцијално отровна биљка указује и апосематска обојеност његових цветова.

За косовски божур постоји веровање у народу, да је први пут изникао после боја на Косову. Верује се да јарко црвена боја његових цветова потиче од крви изгинулих косовских јунака на Газиместану. Због тога му је одувек додатно приписиван некакав митски карактер. Опстанак косовског божура на његовом најсветијем месту, Газиместану, данас је јако угрожен дивљом градњом и непланском урбанизацијом која се одвија у његовој непосредној околини.

Проф. Љубомир Копивица

Надежда Петровић - Косовски божури

Косово и Метохија

Аутономна покрајина Косово и Метохија захвата југозападни део Републике Србије, централни део Балканског полуострва и југоисточну Европу. Заузима површину од 10.887 км², што је 12,32% територије Србије. Просечна надморска висина износи ок 800 метара. Најнижи делови налазе се на надморској висини од 297 м (Бели Дрим на граници са Албанијом), а највиша тачка је Ђеравица са надморском висином од 2,656 метара.

Косово је добило име по птици кос која насељава покрајину и Метохија - што значи „земља под управом манастира“. Разлог за ово је управо то што се на том месту налази велики број православних цркава и манастира (Грачаница, Дечани, Пећка Патријаршија и други), које су изградили средњовековни владари.

Косовска котлина обухвата источну половину покрајине. Језгро овог дела Косова и Метохије представља Велико Косово. Под појмом Косово подразумева се Велико Косово (право Косово), Мало Косово и Сиринић, испод Шаре. Овој географској целини прикључује се Дреница и косовско Поморавље. Котлина је доста уска и пружа се у меридијанском правцу у дужини до 84 км између Звечана на север-северозападу, до Качаника на југ-југоистоку. Највећа ширина котлине је између Приштине и Дренице износи 150 км. Налази се на надморској висини од 570 метара до 510 метара, а површина њеног дна износи око 950 км². Према северу је отворена долином Ибра, а према југу Качаначком клисуром Лепенца, а на североистоку долином Лаба. Косово Поље представља дно котлине, равну и благо заталасану површину. Равница обухвата 80% поља.

Метохија је географска регија која обухвата јужни и западни део аутономне покрајине Косово и Метохија. Метохијска котлина се простире упоредо са Косовском котлином. Она има приближно овални облик. На најширем делу има 23 км ширине, а дуга је око 60 км, на просечној надморској висини од 550 метара. Метохију окружују планине Копаоник, Проклетије, Паштрик, Шар-планина и Дреница. Предео Метохије је изразито богат природним богатствима. Метохијска котлина је позната по плодним ораницама, земљи црници, прелепим пропланцима, рекама, виноградима.

Клима Косова и Метохија је у основи умереноконтинентална. Међутим, јужна Метохија је више отворена према Јадранском мору, па је одликују више годишње температуре. У мањем делу Косова и Метохије влада оштрија континентална клима која је у вишим планинама прелази у праву планинску (алпску) климу. Свакако, може се констатовати да се у климатском смислу територија Косова и Метохије дели на три целине: пределе са измењеном медитеранском климом, пределе са континенталном климом и пределе са планинском климом. Годишња количина падавина износи од 600 до 800 мм талога. Падавине се највише излучују у касну јесен и зиму.

Речна мрежа Косова и Метохије је релативно добро развијена. Метохијски басен је богатији водом од косовског и горњо-моравског. Покрајина се у целини одликује и неким специфичним хидрографским појавама. На Дрманској глави у северном делу неродимске планине налази се хидрографски чвор Србије, ту се додирују три морска слива у нашој земљи: егејски, црноморски и јадрански. Позната је и бифуркација Неродимке, тј. појава рачвања ове реке, јер су оне кратког тока и са малом количином воде. Највећа река је Бели Дрим дужине 175 км, од тога на КиМ 165 км. Остале веће реке на КиМ-у су: Ситница, Ибар, Лаб, Лепенац, Пећка Бистрица, Дечанска Бистрица, Мируша и друге.

На територији ове покрајине данас живи око 1.956.1969 (после 1999. На Косову и Метохију живи 120 000 Срба) са просечном густином насељености од 179 становника по км². Косово и Метохија се састоји спада у ред густо насељених области, не само у Србији већ и Југоисточној Европи.

Административно подручје Косова и Метохије се састоји од 24 општине подељене у 5 округа: Косовски округ, Косовско-Митровачки, Пећки, Призренски и Косовско – поморавски. Највећи град и административни центар Косова и Метохије је Приштина. Остали већи градови су: Пећ, Призрен, Косовска Митровица, Ђилане, Урошевац и други.

Косово и Метохија је интегрални део Србије. Под изговором о хуманитарној заштити албанског становништва НАТО је 24. Марта 1999, извршио агресију на СРЈ. Бомбардовање је трајало 78 дана (до 10. Јуна 1999. године). После споразума у Куманову рат је престао. На Косову и Метохији дошле су снаге КФОР-а и УМНИК-а. Данас се Косово и Метохија налазе под њиховом заштитом. После егзодуса великог броја Срба са Косова и Метохије (преко 250.000) преостали косовски Срби су се организовали на очувању својих насеља (углавном сеоског типа) и на свој даљи живот у покрајини. Дошло је до формирања тзв. „енклава“ у којима су поред Срба живели и Роми. Градови, односно урбане средине су остале готово без Срба. Изузетак је северни део Косовске Митровице. Међутим, 17. Марта 2004. године десио се нови талас насиља на Косову и Метохији од стране Албанаца, са циљем етничког чишћења. За два дана протерано је преко 4.000 Срба и срушен је велики број културних споменика, црква и манастира. Срби који су остали да живе по енклавама, остали су у окружењу албанске већине.

Иван Караџић

Косовско-метохијски светитељи

Преподобни Петар Коришки

Преподобни Петар био је родом из хвостанског краја. Рођен је у селу Уњемир, почетком 13-ог века. Родитељи су му били побожни и честити хришћани, који га по рођењу крстише и кад је одрастао дадоше га да се учи светим књигама. Млади Петар се особито трудио у посту, молитви и похађању служби Божијих. По смрти родитеља, са млађом сестром која је живела девствено и у чистоти, повукао се из свог села и отижао у оближњу цркву Светих апостола Петра и Павла, где је примио монашки постриг од старца монаха који је пр тој цркви живео.

Крај цркве је преподобни је саградио посебне келије себи и сестри, да би се у њима обоје ревносно подвизавали, трудећи се у посту и молитви. Храмом су их снабдевали рођаци из села, али преподобни није тиме био задовољан, желећи још већи подвиг одлази у близини селу Кориша код Призрена. По упокојењу сестре успео се високо у оближње планине и тамо се истрајно подвизавао у мрачној и влажној пећини. Хранио се дивљим биљем и корењем.

Св. Петар Коришки

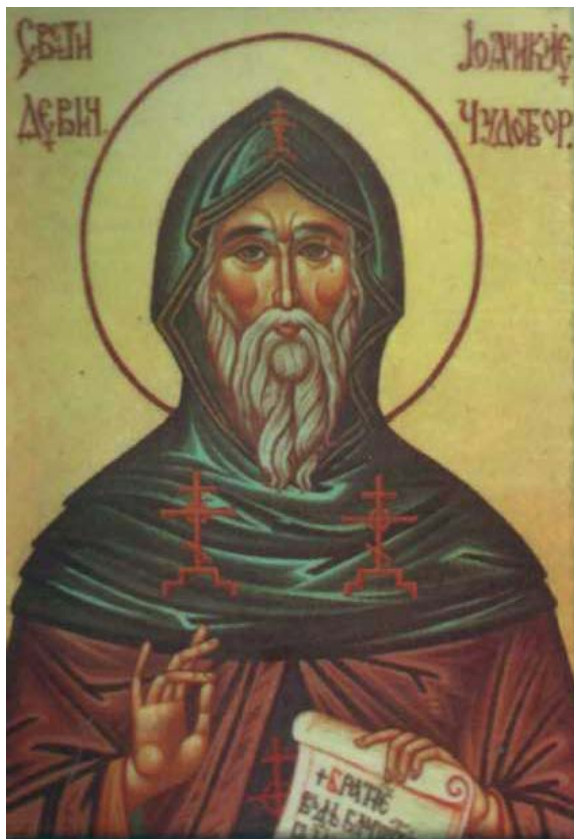
Када је своје подвиге наставио на месту данашњег манастира Црна Река, око њега се скупило мноштво монаха које је духовно руководио. У старости упокојио се у својој пећини у Кориши око 1270. године. оне ноћи када се представио, видела се светлост од много свећа у његовој пећини, и чуло се анђелско појање. Мошти су му до 1572.године почивале у Кориши одакле су пренете у манастир Црну Реку.

Остаци манастира Св. Петра Коришког

Фреска из испоснице

Св. Јоаникије Девички

Преподобни Јоаникије Девички

Преподобни Јоаникије био је родом из Зете. Живео је и подвизавао се у време деспота српског Ђурђа Бранковића. Имена његових родитеља нису позната, али се зна да су били Срби православне вере. Преподобни је од детињства волео усамљеност и побожну повученост. Као младић оставио је дом родитеља и кренуо у источне крајеве земље, где се настанио у близини реке Ибар, на месту које се зове Црна Река. Подвизавао се истрајно у малој пећини Петра Коришког.

Чувши за његову ревност, око њега се окупило бројно братство, па је преподобни Јоаникије малену пећину претворио у манастирску цркву.

Када је глас о његовој слави дошао до њега самог, удаљио се у Дреницу у пусту девичку шуму. Преподобни Јоаникије је на том месту провео много година у ћутању, молитви и самоћи. Чувши за његове подвиге и велику светост, деспот Ђурађ Бранковић довео је к њему своју болесну кћерку и Преподобни је молитвама својим исцелио. Из захвалности, деспот је на том месту подигао цркву Ваведења Пресвете Богородице, а затим и читав манастир, познат до данас под именом Девич. Преподобни Јоаникије, упокојио се у манастиру Девучу 2.децембра 1430.године.

Тако је диван Бог у Светима Својима, и у овом Светом Јоаникију, новом Чудотворцу. Његовим светим молитвама нека Господ Свемилостиви и нас помилује и спасе. Амин.

Владимир Чепкеновић

Манастир Девич

Манастир Црна Река

Грачаница

Крајем XIII и у првој половини XIV века српска држава је проширила границе преко Македоније, Епира и Тесалије све до Егејског мора. На овим територијама српска уметност још више је дошла под непосредан утицај византијске уметничке традиције. Грађевине сада имају основу и облик грчког крста са једном или пет купола. У односу на рашке грађевине, ове су сада уже, а више. Силуете грађевина су немирне и живописне.

Најлепша и најоригиналнија црква српско-византијског стила

Вишебојност и геометријска орнаментика постижу се комбинацијом самог грађевинског материјала: опеке, камена и малтера. Грачаница, коју је краљ Милутин из темеља обновио, између 1315. и 1321. године, једна је од најлепших српских цркава XIV века, а сигурно је најлепша и најоригиналнија црква српско-византијске школе градитељства. Уз помоћ тадашњег епископа Игњатија, краљ Милутин је повратио отете манастирске поседе, даровао јој села, подигао велелепну цркву, украсио фрескама и све то записао у повељи коју је манастиру подарио пред своју смрт 1321. године.

„Видех разрушење и пад храма Свете Богородице Грачанске, епископије липљанске, те саздах од темеља и живописих и украсих споља и изнутра.“

Грачаница је јединствена грађевина у историји петокуполних цркава, не само у Србији, него и у Византији. Безимени градитељ поновио је и у горњем делу облик уписаног крста, који је у основи цркве. Основна мисао грачаничког протомајстора била је добијање целине у којој ће облици израстати један из другог. Жеља да се достигне висина која мами усхићење остварена је изванредно смелим конструкцијама. Грачаница је висока као ниједна црква пре ње у Србији, њена купола је подигнута на преко 20 метара висине. Овако импресивна слика спољашности постигнута је жртвовањем прегледности унутрашњег простора који је закрчен стубовима, зидовима и луковима. Промисљеним избором облика, складним распоредом површина и маса остварено је у истину ремек дело средњовековне архитектуре. Својом аутентичношћу и у српској и у византиској уметности, обликована као скулптура, чини се да као пирамида израста из косовке равнице и приближава се небу.

Краљ Милутин и краљица Симонида

Почетак XIV века донео је осим у градитељству новине и у живописању цркава. Монументално сликарство Рашке школе заменило је наративно-теолошко сликарство Византије. Претпоставља се да су осликавањем Грачанице руководили мајстори Милутинове дворске сликарске радионице, Михаило и Евтихије. Унутрашњи простор Грачанице прекрили су многобројним сценама, стојећим фигурама и попрсјима светитеља.

У најлепше фреске убрајају се Страшни суд и Рајски врт, а као посебна новина појављује се по први пут лоза Немањића. Као посебно интересно сведочанство издваја се ктиторски портрет краља Милутина са моделом цркве, који не представља високог и лепог краља како трепти у злату и драгом камењу, већ кошчатог старца дуге седе браде и косе. Насупрот њему насликана је његова млада жена Симонида нежна и у пуној снази како зрачи префињеном лепотом. Од многобројних сликарских остварења, пред којима посматрачу застаје дах, сигурно се могу издвојити Пророк Илија у пустињи, Свети Јован Крститељ, портрети светих ратника...

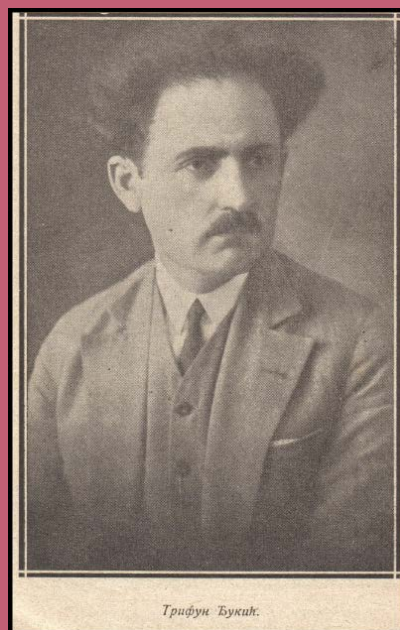
Св. Пророк Илија

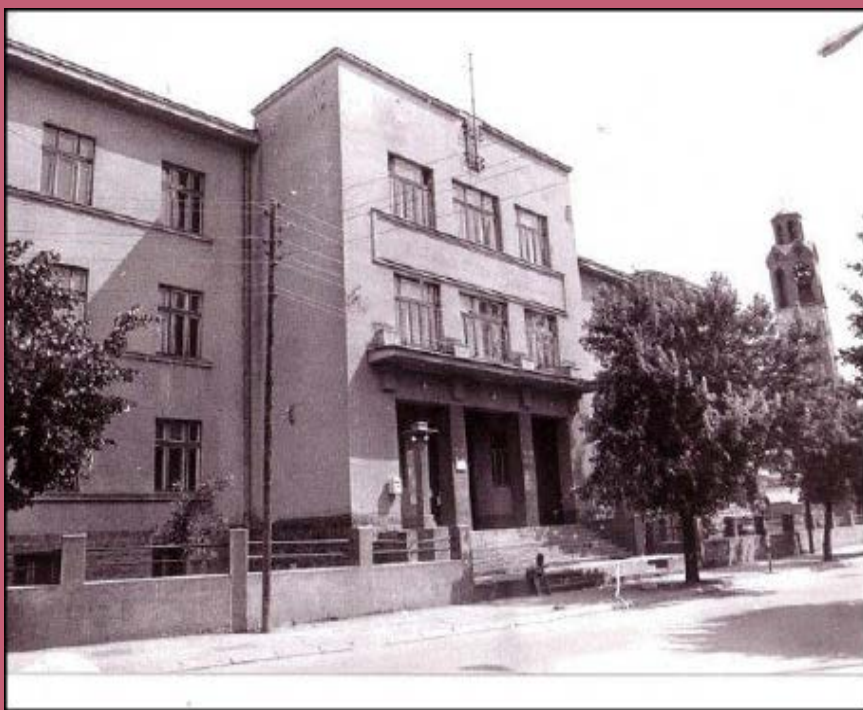
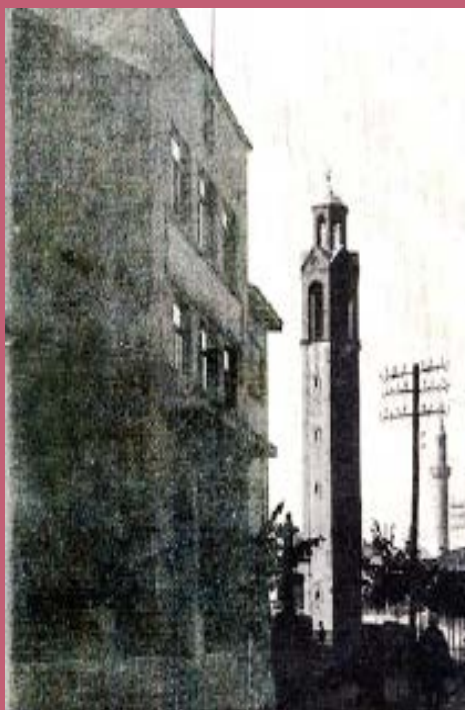
Страшни суд

Када уђете у двориште манастира, испред себе нећете угледати обичну грађевину, већ бајку. Грачаница, која се уздиже ка небесима, делује нестварно за нас мале, обичне људе. Мирис тамјана, умирујућа тишина и ванземаљска лепота учиниће да пожелите да ту останете заувек.

Катарина Тодић

Трифун Ђукић.

Асертивност

„Свако се може наљутити – то је лако. Али наљутити се на праву особу, до исправног степена, у правом тренутку, због правог разлога и на исправан начин – то није лако“. Аристотел, Никомахова етика.

У нашим животима постоји читав низ ситуација у којима нам је незгодно да тражимо оно што желимо или да одбијемо оно што не желимо. Понекад се нађемо у неугодним ситуацијама у односу на друге људе и требамо одлучити како ћемо их решити:

Пр. - Стојите у реду у банци, пошти, продавници или сл. И неко дође и стане баш испред вас ... Како ћете се понашати у таквој ситуацији ?

„Говор је извор свих неспоразума“. Antonie de Saint – Exupery, Мали принц

Термин „асертивност“ у све већој мери постаје део нашег свакодневног језика. Реч је англосаксонског порекла, а подразумева понашање при којем поштујемо своја права и потребе, али при том имамо и самоконтролу да изражавањем сопствених потреба не угрозимо туђе интересе и потребе. Дакле, асертивност представља средину између два уобичајена вида комуницирања која имамо у односу са људима. Један је агресивна комуникација где стављамо себе на прво место а занемарујемо другога, супротно томе јепасивно понашање, повлачење, стављање туђих потреба пре својих, на сопствену штету. Асертивност је, дакле, негде на средини та два вида понашања.

Правовремено усвајање асертивног понашања позитивно утиче на развој дететовог самопоштовања и на развој вештина суочавања са стресом. Асертивна деца лакше изражавају емоције, ређе пате од депресије и других психопатолошких проблема, лакше се сналазе у ситуацијама када им је потребна помоћ и спретније траже социјалну подршку од других особа када им блиске особе не могу помоћи. Међутим, реакције других особа могу спутавати асертивно понашање деце ако се оно погрешно проглашава непожељним (агресивним, себичним и сл.) и ако се оно кажњава, сваки пут када се супротстави вољи родитеља. Стога, деца могу усвојити различите облике неасертивног понашања (не постављање питања, не изражавање сопственог мишљења и захтева и сл.) које одрасли сматрају послушним, добро га прихватају и на тај га начин поткрепљују.

Истраживање које је урађено школске 2012/2013. год. са ученицима I, II и III разреда Гимназије Приштина Лапље Село, при чему је коришћен тест који мери степен асертивности преузет из „ Вештина владања собом “ – Јездимира Здравковића, указује да је асертивно понашање солидно присутно међу ученицима ове школе. Од 72 испитана ученика , 25 њих је имало низак ниво асертивности, а 47 ученика виши ниво асертивности. Што опет захтева да се са ученицима мало више поради на ту тему, како у школи тако и много више од стране родитеља код куће.

У нашем раду са ученицима примећено је да асертивна деца имају више самопуздања, позитивнију слику о себи и борбенијег су понашања. Активно и одлучно бране сопствена права и одважно стреме ка свом циљу и остваривању својих планова и намера.

Међутим, поставља се питање, да ли личност која се градила годинама и понашање које је у већини ситуација постало рутинско и које се претворило у навике (добре и лоше), да ли га је могуће мењати? Наравно да је могуће, ако постоји јака мотивација. Битно је да схватите, откријете какве су ваше типичне реакције у односима с људима, и већ сте на пола да их промените.

Бити асертиван, значи у ситуацији која је неугодна употребити Ја – поруку, у којој свом саговорнику описујете понашање које вам код њега смета, али без осуђивања, затим описујете како се ви у том тренутку осећате и које последице оставља то на вас, и на крају дајете свој предлог, како ви мислите да би се саговорник требао понашати у таквој ситуацији. Пр. „Када вичеш на мене то ме љути јер те чује цела зграда. Молим те престани викати и реци шта желиш“.

Важно је знати да свака личност има своја права. Права човека садржана су у његовом постојању као хуманог бића. Проблем је умеће коришћења тих права. У принципу, асертивна права су врста универзалних људских права, независна од узраста, пола, националности, боје коже и религијских уверења. Нека од тих права су следећа:

- Ваше је искључиво право да самостално процењујете сопствено понашање, али ако је то потребно, сносити и последице због таквог понашања.
 - Нисте дужни да увек и у свакој прилици објашњавате или се извињавате за сопствене поступке.
 - Право да промените сопствено мишљење једноставно значи да умете да мислите.
 - „Грешити је људски“, али људски треба сносити и последице сопствене грешке.
 - Када вам нешто није познато, користите право да једноставно изјавите: „Не знам“.
 - Не бежите од сопствених потреба. Имате права да, без притиска, захтевате од других људи да изађу у сусрет тим потребама.
 - Нисте кип, мумија или дрво. Изразите без страха како позитивна тако и негативна осећања
- Проф. Др. Јездимир Здравковић

„Човек добро комуницира када говори оно што мисли и осећа оно што говори“.

V. Denings Brajan

Школски психолог:
Ђирковић Мирјана

Истраживачки радови Живић Јоване и Војиновић Стефана

Ученици Гимназије Приштина у Лапљем Селу, Живић Јована и Стефан Војиновић су изборили пласман на републичком такмичењу из биологије школске 2009/2010 године.

По пропозицијама такмичења требало је урадити истраживачке радове.

Утврђивање присуства бактерије *Staphilococcus Aureus* у брису из грла и носа. Циљ рада је да се утврди присуство патогених бактерија а посебно бактерије *Staphilococcus Aureus* у брису из грла и носа пацијента КБЦ-а Приштина са седиштем у Грачаници. После идентификације изолованих бактерија израђивани су аутобиограми и то је посебно значајно обзиром да се поменута бактерија врло често налази на предметима опште употребе, али и у млеку, месу и другим прехранбеним производима и може изазвати тровање.

Добијени резултати су показали да је бактерија приближно заступљена код оба пола, а што се тиче старосних група деца су најподложнија респираторним инфекцијама, како због слабог имунитета тако и због слабе примене хигијенско- санитарних мера и лоше социјалне структуре становништва. Међутим, и поред тога, највећи број анализираних брисева грла и носа је био нормалан (без патогених бактерија). Врло је значајно да је изолована бактерија била осетљива на антибиотике, што је знатно олакшало лечење.

Ученик Војиновић Стефан је аутор истраживачког рада бактерије *Escherichia Colli* у урину.

Овим истраживачким радом је утврђена учесталост присуства бактерије *Escherichia Colli* у урину а прављењем антибиограма утврђено је на које антибиотике је бактерија осетљива.

Према добијеним подацима, очигледно је већа заступљеност особа женског пола у испитиваној групи, што се може објаснити чешћом појавом уринарних инфекција код жена, најчешће присуство ове бактерије било је код испитаника старосне групе од 31-40 године старости, у осталим узорцима најизолованија бактерија је била управо *Escherichia Colli* а за следе *Pseudomonas*, *Enterobacter* и *Klebisella*. Овакви резултати су очекивани, пошто је *Escherichia Colli* једна од најзаступљенијих патолошких бактерија у урогениталном тракту. Израдом антибиограма утврђена је осетљивост бактерије на један или више антибиотика.

Радови су извођени у микробиолошкој лабораторији КБЦ-а Приштина са седиштем у Грачаници. Оба истраживања су обављена уз помоћ лабораната и проф. биологије Љубомира Копривице. С обзиром на скромне услове рада радови добијају на значају. Добијени резултати могу да послуже за нека детаљнија истраживања инфекција на територији Грачанице.

Чланови комисије на Републичком такмичењу су оценили радове високим оценама и били пријатно изненађени начином на који су ученици вршили истраживања и дискутовали о радовима.

Било је то још једно успешно представљање наше школе.

Проф. Љубомир Копривица

Занимљивости

Каква је мајка крокодил

Брига коју крокодил, дивља животиња из реке, посвећује својим младунцима, изазива дивљење.

Брига животиња најпре копа рупу у коју ће да положи јаја. Температура ове рупе никада не сме да пређе 30°C. Мали пораст температуре могао би да угрози животе младунаца у јајима. Крокодил уводи мере предострожности тако што рупу копа на месту заштићеном сенком. Међутим, то није довољно. Женка крокодила улаже додатне напоре да би јаја имала константну температуру.

Неке врсте крокодила не копају рупе већ граде гнезда од корова на хладаној води (као што се види на слици десно). Ако температура гнезда и даље расте упркос овим мерама, крокодил онда хлади своје гнездо прскајући га мокраћом.

Када јаја почну да пуцају, велика из гнезда упозорава мајку да је наступио критичан тренутак. Женка крокодила извлачи јаја и помаже младунцима да изађу из љуске користећи своје зубе као клешта. Најсигурније место за новорођене младунце јесте заштитна кеса у устима мајке.

Гнездо крокодила

Све за малог пингвина

Пингвини се легу током поларне зиме. Штавише, мужјаци се брину о младима, а не женке. Осим велике хладноће која достиже -40°C, мужјак и женка пингвина суочавају се у то доба године и са леденим сантама. Током зиме, санте стално расту и на тај начин повећавају растојање између места излегања младунаца и обале, где се налази најближи извор хране који пингвини могу наћи. То растојање некада може бити и веће од 100 километара.

Женка пингвина излеже само једно јаје, које препушта мужјаку да се брине о њему и враћа се у море. Током четири месеца инкубације, мужјак треба да издржи снажне поларне ветрове који некада достижу брзину и преко 100 км/ч.

Пошто чува јаје, он није у стању да лови. У сваком случају, најближи извор хран удаљен је неколико дана путовања. Остајући четири пуна месеца без имало хране, мужјак губи пола своје тежине, али никада не напушта јаје, не одлази у лов, већ трпи глад. Након четири месеца, када јаје почиње да пуца и да се отвара, женка се изненада појављује. Током тог времена она није губила време већ је радила за своје младунче и прикупљала храну за њега.

Храњење младунца је тежак посао; родитељи понекад ништа не једу током дугог времена да би исхранили младунче. Пингвини не могу да направе гнездо, јер је њихова околина сва прекривена ледом. Једино што родитељи могу да учине, у напору да заштите своје младунче од хладноће, јесте да их ставе на врх својих стопала и да их греју својим стомаком.

Да би се заштитили од поларне климе која је изузетно оштра и хладна, пингвини се окупљају, збијају близу један другог. На тај начин млади чланови заједнице имају прилику да се сусретну, заштићени од утицаја хладних ветрова.

Песма руског песника

Латински цитати

- **CORNIX CORNICI OCULOS NON EFFODIET.**
Врана врани неће вадити очи.
- **ERRARE HUMANUM EST.**
Људски је грешити.
- **MELIUS NON INCIPIENT, QUAM DESINUNT.**
Боље не почињати, него стати на пола.
- **RECTA LINEA BREVISSIMA, RECTA VIA TUTTISSIMA.**
Правна линија је најкраћа, прави пут је најсигурнији.
- **SEMPER DIC VERUM, VACUAM DUC CRIMINE VITAM, FER PATIENTER ONUS, FAC SAPIENTER OPUS.**
Увек говори истину, не чини зло, стрпљиво подноси терет, разумно ради посао.
- **UNUSQUISQUE SUAE FORTUNAE FABER EST.**
Свако је ковач своје среће.

К***

Я помню чудное мгновенье:
Передо мной явилась ты,
Как мимолетное виденье,
Как гений чистой красоты.

В томленьях грусти безнадежной,
В тревогах шумной суеты,
Звучал мне долго голос нежный
И снились милые черты.

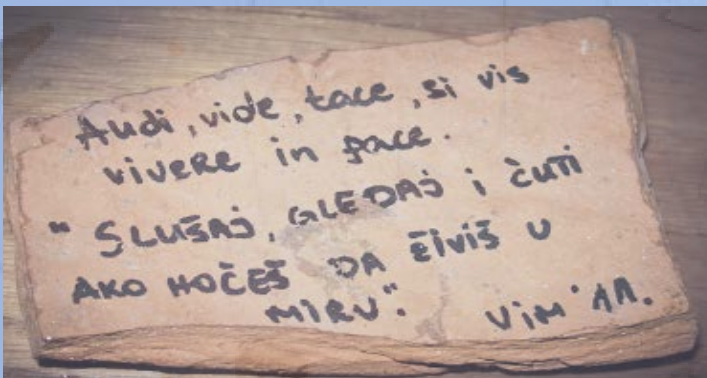
Шли годы. Бурь порыв мятежный
Рассеял прежние мечты,
И я забыл твой голос нежный,
Твои небесные черты.

В глуши, во мраке заточенья
Тянулись тихо дни мои
Без божества, без вдохновенья,
Без слез, без жизни, без любви.

Душе настало пробужденье:
И вот опять явилась ты,
Как мимолетное виденье,
Как гений чистой красоты.

И сердце бьется в упоенье,
И для него воскресли вновь
И божество, и вдохновенье,
И жизнь, и слезы, и любовь.

Александр Пушкин

LOVE

I'm trying to calm myself down. Put headphones and let the music play. They are saying that the music helps. Well, it's good to try. Music is so loud! I can't hear my own thoughts. They will just remind me on "us". And I know: "we" do not exist! So I allowed imagination to take me away from here, to a better place. I wish to be on a planet where love has not been invented yet. Xa... Love...

What is the meaning of that word?

"Love is a current state of feeling, satisfaction because of the presence of a loved person..." blah blah blah... I read in a book of psychology. Or "Intensive complex of emotions in professional literature". Darwin tried to explain love. He argued that love is an instinct for survival. But he failed, and love is not just that. There is something mystical in love. For my friends, love is the center of the world, of the whole universe! So, either for me. Although I do not want to admit. But this work proves the opposite. Instead to learn geography, I write about love here.

Writing about love is a challenge. The greatest writers have been and still are writing about it. An artist want to translate love into words, tones, colours. Who am I to write about it? For me love is something strong, might, and destructive. Something unknown, mysteriously... But still so beautiful, gentle, brittle and sensitive. Love in my eyes looks like snow, rain, wind, sun... Love is... Love is all around me! It can raises me to the sky and ruthlessly knock me down to the bottom. It can kill me and revive in a moment. Love is to be blamed for my pain, it is guilty for every tear which fall away from my eye, all sleepless nights. But love can open the door to the heaven! Love makes life! I'm in love with life. I have my road in front of me and I want safely arrive there. The travel is hard and love can be barrier or support. God choose.

In one moment my telephone start ringing. And with the speed of light the phone is already in my hands. "Please God! If only is not the message from mts!?" Again... And... Sender is... He! Yes, it is his name! The center of whole universe is now in that message. I'm not nervuos now. My heart beats faster. And I'm happy.

Yes, that is love.

Кроз прозоре

Празан ме папир мами, зове...
Жели да мастилом испишем снове
и пером откључам тајне окове.
А ја само ћутим,
у небо гледам горе.
Зар хартија не зна
да ме све речи боле?
У души успомене горе.
Звезде ми нешто шапатам говоре
али не разумем њихове знакове.
Можда желе да ме упозоре
на љубавне замке
И варљиве призоре.
Зато ноћима не спавам,
Будна дочекујем зоре.
Мој је једини поглед на свет
кроз твоје прозоре.
Али ипак слепа сам
и не дам памети да се дозове.
Ја настављам наивно
Док се све жеље не остваре,
иако знам да секунде реалности
Могу снове да разоре.

Драгана Васић, IV/2

Ако имаш срце које осећа

Ако имаш срце које осећа,
Потражи ме у тишини,
Наћи ћеш усамљеност.

Ако имаш срце које осећа,
Потражи ме у шапату булки,
Чућеш моје стихове.

Ако имаш срце које осећа.
Потражи ме у гнезду
Птице сломљених крила,
Почуј тужну песму,
И чућеш мој скривени глас
Сломљен од бола за тобом.

Ако имаш срце које осећа,
Потражи ме у вртлогу ветра
И осетићеш мој долазак.

Ако имаш срце које осећа,
Потражи ме у трептају звезда,
Тамо ћеш пронаћи моју наду.

Ако имаш срце које осећа,
Потражи ме у праскозорју,
Тамо ћеш наћи моју љубав.

Ако имаш,
Ако имаш,
Ако имаш срце,
Које осећа....

Нестао је осмех среће

Александра Марковић

Само је један први зрак
Светлости постојао,
Зрак у твој осмеху,
Док си био неизмерни део срца,
А ја сам и данас наставила да те
Волим и у својим ћутањима.
Схватила сам,
Више ниси ту,
Не осећам топлину руке
На рамену,
И више не срећем
Насмејане очи,
Схватила сам,
Нестао је осмех среће.

Александра Марковић

Цео се терет васељене
у трену стропоштао на моје груди.
Мишљах да ни Сизифу не би теже,
једна суза беше кап која пресуди.
Кап која прождра душу и побеже.

Молим зуб времена да коначно одгризе своје!
Нешто је у мени препукло
уз громку буку прекинуло на двоје,
нешто је постало пртво, криво и распукло.

Ти километри празни решили да ме здробе.
Немилосрдно загрижени комад мене
откинут, однешен тамо, несрећан своје стечене слободе
неће ми вратити ни љубав, ни мржња ни време.

Кроз прсте ми се расипају успомене
пешчаног сата постају златна зрна.
Кроз њега отичу тихо. Гута их ништавило,
прождире празнина црна
сатире јаз и сивило.

Драгана Васић, IV 2

Flicka*

Срећо моја најлепша си вила,
Пољупци ти громови у низу,
Идем с тобом жељо велика,
На крај света само да си близу.

Осмех ти је жарког сунца сјај,
Мој опијум ти си,
Нећу другу једина си знај,
Анђеле мој црнокуси.

Ја самоћи рекао сам збогом.
Душа блиста ко сафирни сјај,
Ноћ је кратка,
А ти си ми сатка и све више из дана у дан.

Облаци су око мене,
На седмом сам небу то знаш.
Права љубав за тебе ме веже.
Црнокоса вило, ја те волим знај.

Облачим данас своје
црно одело,
оно свечано,
пажљиво се сређујем,
последња провера,
и крећем,
као логораш
на стрељању
тако и ја стојим испред тебе.
Застајеш изненађена,
и не скриваш радост
ал' не слутити шта се спрема,
да логораш биће стрељан
и ево сад опрошта се од тебе
и својим речима:
„већ дуго се знамо..<“
„... о нама је све испричано.“
И сада певам
„Збогом одлазим
овде тесно је..<“
Ал' још нешто очекујеш,
Последњи пољубац.
Загрљај...
И ништа више
Помоћи не може!
Да плачеш немој
јер, јер
те лажне сузе
могу да повреду...
остаје рука подигнута,
и последњи поздрав
овог логораша
и сузе које ће као вулкан
експлодирати
али онда, онда када се ти
окренеш и
када ме не видиш.

Стефан Јовановић IV/2

Flicka* – шведски: прелепа
девојка

Стефан Јовановић, IV/2,

Као и ноћас

Сваке ми ноћи
небо изрешетано
па кроз прорезе
сребро цури.
Комада мрак
док срце расечено
покушава да
укроти и смири.

Свака ми ноћ
дарује немир
шаље лопове
да снове ми отме
а они су бескрајни
као свемир
безграничности границе
могу да сломе.

Свакој је ноћи
Сунце предходило
јер без светлости
тама не постоји,
али узалуд ми свитање
када ноћ остави ми
само ништавило
од којег ми посмртне
одоре кроји.

Драгана Васић
IV 2

Опроштај

Питао сам једног старца,
у чему је
смисао живота?

Зашто се родимо
кад умиремо
и пре смрти
без вољених остајемо.

Питао старца
тражио опроштај
ал' шта вреди
кад је крај.

У сузама, на коленима
и због старца
бол у грудима.
У мојим венама твоје крви
има
старче дај ми
одговоре на питања.

Сада је свака зима хладнија,
живот као пустиња,
да л' ме живот
некад нешто пита?

Од старца нема одговора
неће их ни бити
старац је на далеком путу,
а мене није хтео позвати.

Ово је старче
последње збогом теби,
залим што си отишао
а ниси ме хтео повести.

Извини што љут сам на тебе,
ал' пут те позвао,
тако брзо,
да ниси рекао
ни последње "Збогом, дете".

Свет мржње

Живим у свету мржње и бола,
окружује ме туга света пола,
ничија рука ме не спашава таме,
уплакане су очи увек саме.

Нема више сјаја у зеленим очима,
у срцу нема љубави и среће,
нема ми сна у дугим ноћима.

Нико ми не одговара,
нико своју душу не отвара,
срамота га да покаже лице,
душа му је ко у варалице.

Зашто лажу невину,
безгрешну душу,
на поља и шуме бацају сушу,
убијају и не воле,
како их душе не заболе?
Хиљаде зашто,
а одговора нема,
можда је за њих
то погрешна тема.

Александра Марковић

Џежџа

Само једно не разумем, зашто је време стало? Не иде, заглављена сам у прошлости са тобом, само нас двоје и сат који је престао да откуцава не помиче се, као ни ми.

Гледамо се и ћутимо, не постоје речи, ни реченице, само, само сузе, које говоре једно - крај нечег лепог и почетак нечег новог, ко зна, можда и бољег. Гледам те у очи, усне, оне и ћутањем говоре да смо потребни једно другом, да ме желиш, као и ја тебе, јер живот без тебе нема смисла.

Схватимо да треба да наставимо где смо стали, а не можемо јер су нам се истрошиле батерије, као и старом сату на зиду. Прошлост је толико присутна, да сваким дахом је све јаче видимо, сваким погледом остајемо заробљени у њој, не померамо се.

А жеља је све јача и дубља!

Покушавам да погледам сат, да победим прошлост, дај ми снагу јер само ћемо заједно заборавити и наставити да се волимо. Полако окрећем главу ка сату, као да се казаљка помакла, наставила, сакупила сам снагу у пољубила те. Коначно, ослободили смо се прошлости и бола, ослободили смо се страха од заорава!

Кренули смо, почели да живимо, гледамо се и сада имамо моћ говора, али смо схватили да речи нису једино оружје за комуникацију. А прошлост је сада та која је иза нас, не зауставља нас, не спутава, далеко је, али и ту у мислима!

Ми смо ту, то је најважније, бићемо ту заувек, заједно спојени у једно, само ми смо битни!

Помало застајемо, али полако пратимо казаљке!

Маја Марковић, III-2

Расћанци

Не волим растанке.

Али са тобом су другачији!

Ти их чиниш посебним, да се заувек памте-

И сада желим да се сретнемо да бисмо се растали!

Јер је начин на који ме у том тренутку погледаш, начин на који ме загрлиш и пољубиш у образ предиван, нежан, непоновљив...

Када напишем "растанак" више не помислим на тужан крај сусрета.

Ова реч је за мене добила ново значење. Сада означава почетак!

Тада је простор између нас сведен на пар сантиметара....

Само ћутимо. Нема речи, остали су само додири-

А када се физички удаљимо једно од другог, још увек осећам да си ту, поред мене.

Осећам твој мирис, твој дах на мом врату и твој пољубац тако близу усана.

У глави ми мисли поприме облик твог лица, а очи престану да гледају право испред себе, већ уназад - кроз време.

Траже слике онога што се већ одиграло на позорници тишине.

Онда када смо се држали за руке и ћутали док је само ветар певао.

Зато дођи... Желим да се растајемо!

Драгана Васић, IV-2

Неверовали или да

Замислиће

Најбржу лоптицу у тенису сервирао је Енди Родик 2004. године. Летела је брзином од 246,2 км на сат.

Атлетика

Реч атлетика потиче од грчког атлос што значи борба. Има више од тридесет дисциплина у брзини, снази и спретности. Њима су се људи бавили од давнина, као припрема за лов и рат, а Грци су их пре 2.500 година претворили у спорт. Атлетику називају краљицом спортова.

Замислиће

Грк Димитрос Јордандидас је најстарији маратонац на свету. Са 98 година у Атини 1976. године претрчао је стазу за 7 сати и 36 минута! Најбољи маратонци је прећу за око 2 сата.

Зашто се маратон трчи 42,195 км?

Уврежено је веровање да је то раздаљина између Маратона и Атине, коју је 490. године пре Христа без застоја претрчао млади војник да јави Грцима о победи. Погрешно! То је тачна раздаљина између дворца Енглеске краљице, која је приликом Олимпијских игара у Лондону 1908. године хтела да са свог балкона гледа почетак трке, и олимпијског стадиона где је био циљ.

Замислиће

Светки рекорд и скоку у даљ износи 8,95 м што је исто прескочити 2 уздужно паркирана аутомобила. Поставио га је 1991. године американац Мајк Пауел.

Како је Лав Јашин чувао гол?

Тај велики Рус (1929-1990), увек обучен у црно, сматра се најбољим голманом у историји фудбала. Назван „Црни паук“, на спектакуларан начин је хватао лопту. Одбраној је 150 пенала, а током дуге каријере, која је трајала 20 година, примио је само 100 голова.

Замислиће

Током 15 година каријере, фудбалер у просеку 5.000 пута удари лопту главом. То значи да 5.000 пута добије по лобањи ударац лопте тешке 450 грама бачене брзином од 150 км на сат. Није ни чудо да неки старији играчи изгубе памћење.

Замислиће

Највиши играч свих времена био је Либијац Сулејман Али Нишинуш 2, 43 метара. Ипак није био неопходно бити див да би с давали кошеви. Тајрон Богс (играч САД-а) висок 1,58 метара био је светски шампион 1986. године.

Како је настала реч тенис?

У 17. веку у Француској, кад би играч сервирао, увек би узвикну „Tene!“ („ухватите“, на француском) да би упозорио противника. Енглези су усвојили ту реч и претворили је у „тенис“.

Замислиће

Шампиони често мењају лоптице. Ударена из све снаге, она се загрева и деформише. За турнир “Rolan-Garos” у просеку се припреми 48.000 лоптица.

Новак Ђоковић
Најбољи српски тенисер :)

Да ли сте знали?

- Реч Кина потиче од имена Чин, што значи брада.
- Кинези су измислили змајеве (папирне) пре 3000 година. Они су коришћени да уплаше непријатеља у борби.
- Рани Кинески цареви чували су панде за одбрану од злих сила и природне катастрофе.
- Панде се такође сматрају симболима моћи и храбрости у Кини.
- Кинези су први произвели свилу пре 3000 година. Кинези су добро чували тајну њеног прављења. Кина је позната и као „Земља свиле“.
- У древној Кини веровали су да огледала штите своје власнике од зла.
- Слонови су једине животиње које не могу скочити.
- Комарци имају зубе, чак 47.
- Језик камелеона је двоструко дужи од његовог тела.
- Морски пси се никада не разбољевају јер су имуни на све познате врсте болести.
- Детлић може куцнути у дрво 20 пута у секунди.
- медузе се састоје од 95% воде.
- Гуска је прва птица припитомљена од стране људи.
- Игуана може издржати под водом 28 минута.
- Црв има пет срца.
- Пингвини могу ронити у дубине и преко 400 метара.
- Хоботница ће почети да једе своје краке ако је заиста гладна.
- Бикови су далтонисти.
- Делфини спавају са једним отвореним оком.
- Алигатори не могу ходати унатрашке.
- Слонови могу да поједу 300 кг разноврсне хране.
- Лавица обавља 90% лова.

Бисери

Анђела: „Увек сам седела поред неког ко седи пореде мене.“

Професор српског: „Зашто се Антигона сматра хероином?“

Маја: „Зато што је користила хероин.“

Иванка: „Шта је заова?“

Марина: „Жена твога мужа.“

Професорка географије: „Ја мислим да се овог пута иде на Фрушку Гору.“

Анђела: „Е коначно нека равница.“

Професор веронауке: „И моја баба је цепала математику, ено свим својим свескама из математике ке ложила шпорет.“

Драгана: „Главни град Словеније је Чешка.“

Професор: „Царства су сада сврстана у три демона (домена).“

Тамара: „Зуби су органи за дисање.“

Тамара: „Боловао од неке смрти.“

Ученик: „Професорка, не могу да пишем врти ми се у глави.“

Професорка: „Па ти пиши у круг.“

Професорка: „Слушајте мене, а не напољу како грми!“

Ученик: „Па, професорка, ви не грмите.“

Професор: „Правите се да не знате а немате појима.“

Професор: „Падови других људи никад нису смешни, ма колико смешни били.“

Ученик: „Професоре, зашто се стоноге зову стоноге а немају сто нога?“

Професор: „Зато што их имају 310.“

Професорка: „Затвори тај прозор, да ме не удари.“

Ученик: „Не брините професорка, неће гром у коприве.“

Професорка: „Па, на шта ја теби личим овде? На жбун коприва?!“

Професор: „Видим да не можете да похватате разумевање.“

Професор: „Следећи уторак? Кој му датум то пада? 36. октобар?“

Ученик: „Професоре, могу ли до тоалета?“

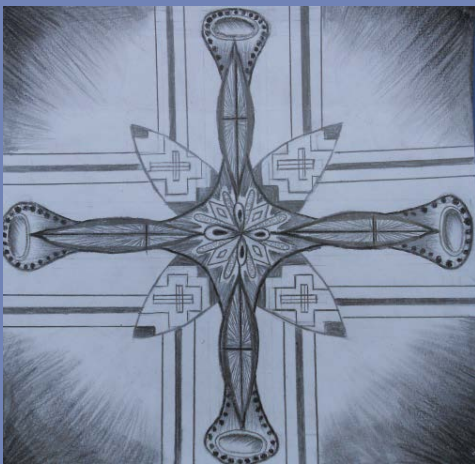
Професор: „До Столета?“

Ученик: „Не, не. До тоалета.“

Професор: „До педагога?“

Ученик: „Ма, до директора...“

Професор: „А... па, може... Чекај! А, до тоалета?“

Ноћ духовног безнађа

Тужна стојиш куло, сред Косова равна
урасла у трња бодљикаве жице
на распетом пољу окована, сама
чекајући зору која и не свиће.

Јер уместо златног сунчевога диска
ка небу се дижу сад сабласне Луне
не чују се коси, нит' црквена звона
само са зидина кнез што немо куне.

Ту где некад храбре јуришаше чете
поворке се крећу збегова у плачу
а заветним пољем к'о гаврани црни
с шиљатих мунара сад хоће халачу.

Над васцелог Српства најсветијим гробом
у жртвеном храму, пред олтаром славе
засташе колоне изгнаника сетних
с' згрченим рукама и погнуте главе.

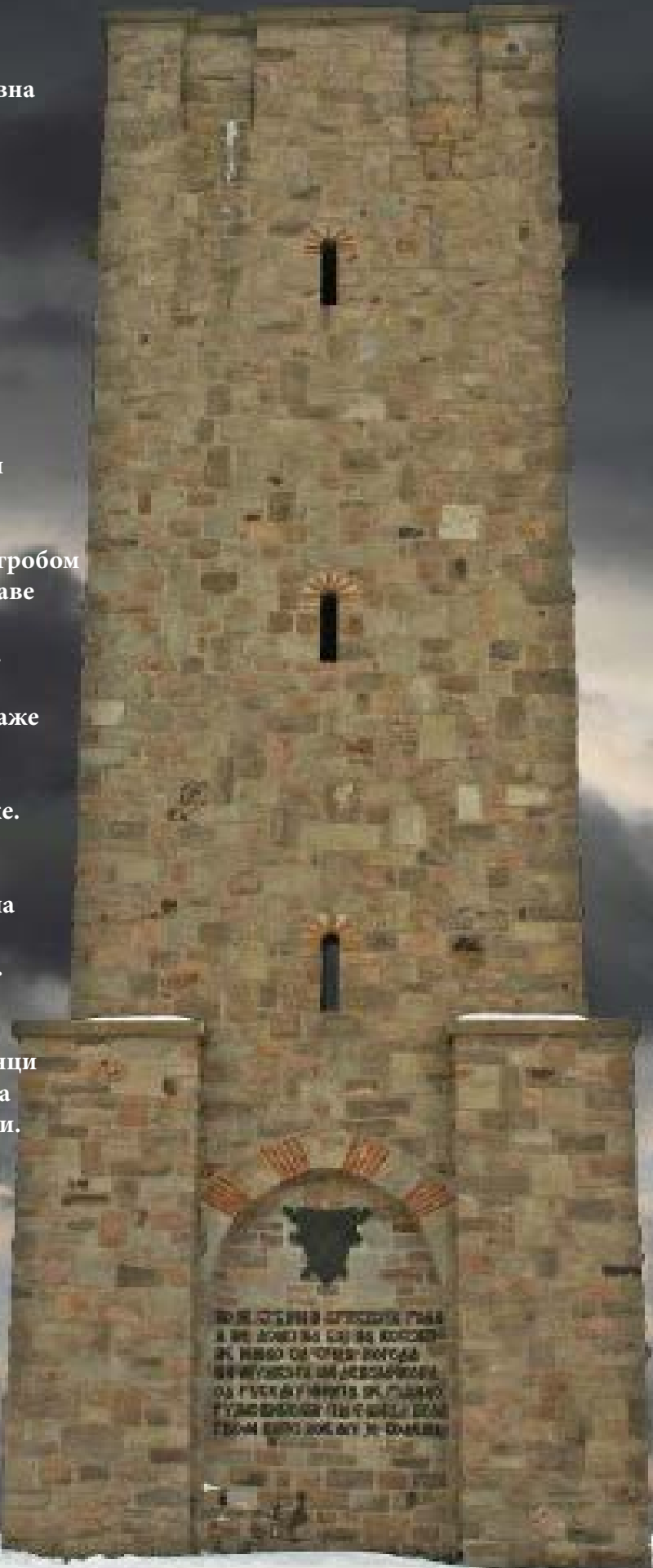
Да од Светог Кнеза неми опрост траже
или сами себи да опело служе
живи споменици или мртве страже
док маглом беспућа опет не продуже.

Сунце к'о да никад изгрејати неће
плаветно је небо већ нагризла тмина
у рајском је пољу увенуло цвеће
и плач је замук'о, гробна је тишина.

А ту за Голешом већ бесни олуја
и Метохом пустим марширају странци
корачницим смрти земља подрхтава
док се ропства новог искивају ланци.

Заточнице храбра не ћути, сведочи
на вечноме суду Видовога дана
а у овој ноћи духовног безнађа
ти засијај вером са Газиместана.

Бобан Радовановић

Сеоба

Пусто ли ћеш бити, Невесиње равно,
Расадниче Српства, колијевко лавâ!
Пусто, јер се, ето, сели племе славно -
А наша будућност, гдје је она? - Спава...

Вјеровасмо у њу кô у свети ћивот
Василија светог што клонуле снажи;
Вјеровасмо у њу кô у вјечни живот -
Вјерујући у вас, о орлови наши!

А сада вјера наша умире и гасне
Мутно око гледа у небо без зрака...
Пред иконом плачу јавор-гусле јасне,
Јер остаде земља без својих јунака...

Браћо, зар вас душа нимало не боли?
Зар вам није жао ових поља равних
Гдје се једно море наше крви проли
И гдје леже кости отаца нам славних?

Зар вам није жао, на огњишту оном
Гдје вас огањ гријô, што ће туђин бити,
Што ће наше горе погребнијем звоном
Одјекнути тужно, а ми сузе лити?

Ил' не знате да је издајство јунаку
Оставити земљу гдје га мајка роди,
Оставити брата, без снаге, у мраку,
С невољама дугим да сам борбу води?

О, не дајте, Срби, да Вукова љага
Окаља вам образ чист ко сунце с неба!
Не идите, браћо, од роднога прага,
Јер мученој земљи мученика треба...

Треба мушке снаге и витешких рука,
Треба Обилића и слободних лавâ;
Треба ваше смрти и вашијех мука,
Јер, тамо далеко, наша зора спава...

Алекса Шантић